

บันทึกข้อความ

บธ.001/63

ส่วนงาน คณะวิทยาศาสตร์ สำนักงานคณบดี งานบริหารและธุรการ โทร 3801

ที่ อว 69.5.1.1/ 1101

วันที่ 3 กันยายน 2567

เรื่อง ขอรายงานสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

ตามที่คณะวิทยาศาสตร์ได้อนุญาต ให้ข้าพเจ้าเข้าร่วม โครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ การสอนแบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาจารย์ตามกรอบมาตรฐาน Thailand PSF เมื่อวันที่ 8 - 9 สิงหาคม 2567 ณ Wintree City Resort Ching นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้าร่วม โครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ การสอนแบบ Active Learning เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นจึงขอรายงานสรุปเนื้อหาและประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

1. สรุปเนื้อหาที่ได้รับจากการเข้าประชุม/อบรม ฯลฯ

ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2566 เรื่อง แนวทางการ พัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ได้ กระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์ระดับอุดมศึกษา ดังนี้

คุณภาพอาจารย์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความรู้ (Knowledge) มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ

1.1) ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาของตน

1.2) ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

2) สมรรถนะ (Competencies) มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ

2.1) ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3) เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

3) ค่านิยม (Values) มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ

3.1) คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.2) อารมณ์เชิงจริยบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

โดยเฉพาะข้อ 2.3 และ 2.4 เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาจารย์ให้เป็นอาจารย์มืออาชีพตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ในระดับประเทศ (Thailand Professional Standard Framework: Thailand PSF) และสากล

ในปัจจุบันหลายๆ มหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ การเป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาต้องผ่านการ อบรมและสอบเพื่อรับรองคุณภาพตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์ (Professional Standard

Framework :PSF) เพื่อเป็นการรับรองวิชาชีพการเป็นอาจารย์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสุด

ในการอบรมครั้งนี้เป็นการอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาจารย์ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพอาจารย์ Thailand PSF ในข้อที่ 2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 2.4 สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน Active Learning โดยมีวิทยากร 2 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิศา เลิศพรกุลรัตน์ และอาจารย์ ดร.รณยุทธ เอื้อไตรรัตน์ จากสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ถ่ายทอดให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบ Active Learning หรือ แบบเชิงรุก ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมเป็นสำคัญ โดยเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ คิด ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ ซึ่งการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีรูปแบบการสอนหลายรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ เช่น การเรียนรู้โดยไขปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) การเรียนรู้โดยไขโครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน (Cooperative Learning) เป็นต้น เพื่อให้เนื้อหาที่เรียนมีความน่าสนใจกระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนจากวิธีการที่ต่างกัน อีกทั้งยังมีความสุขสนุกสนานและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้นด้วย

ในการอบรมครั้งนี้วิทยากรได้จำลองรูปแบบการอบรมคล้ายกับการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยเริ่มจากการ “Engagement” คือ การดึงดูดผู้เรียนด้วยวิธีการง่ายๆ เช่น เริ่มต้นการเรียนการสอนโดยการเล่นเกมสั้นๆ 1-2 นาที การใช้เกมเพราะท้าทาย สนุก สามารถดึงดูดใจ และ Motivation ผู้เรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหาที่สอนได้ดี ซึ่งส่วนนี้เป็นส่วนแรกที่สำคัญที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนอีกด้วย ทำให้เกิดบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียน (Positive Class climate) และ ความสนุกสนานในการเรียน

ในการสอนต้องมีทักษะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Interpersonal skill
2. Teaching skill & Assessment skill
3. Digital skill

ซึ่ง 3 ทักษะ นี้ จะช่วยในการ Engagement ผู้เรียนและทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในปัจจุบันมีการใช้

AI หรือ Digital Tools หรือ Digital Application ต่างๆ เช่น Mentimeter/ EdPuzzle/ Padllet/ Blooket หรือ Quizizz เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่ทรงประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น ในพื้นที่ที่ผู้สอนจัดไว้ให้ในรูปแบบไม่เปิดเผยตัวตน โดยใช้การเรียนการสอนรูปแบบ Avatar technique เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนผู้สอน ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสุขสนุกสนานกับเนื้อหาที่เรียน (Fun theory)

การสอนในปัจจุบันจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียน (Positive Class climate) ความสนุกสนานในการเรียน (Fun theory) เนื่องจากพบว่าผู้เรียนในยุคปัจจุบันเกิดภาวะซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น Interpersonal skill เช่น บุคลิกภาพ ระดับน้ำเสียง สายตา ภาษาที่พูด รวมทั้งภาษากายที่ใช้ ของผู้สอน ส่งผลต่อบรรยากาศ และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ได้ทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้นผู้สอนต้องมี Growth mindset ที่ดี มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความเชื่อมั่น กล้าคิด กล้าแสดงออก ลองทำ ลงมือปฏิบัติ และไม่ติดกับดักพื้นที่ปลอดภัย (Comfort zone) เพราะการเป็นผู้สอนแบบ Fix mindset ไม่ส่งผลดีต่อการพัฒนาผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความไม่มั่นใจ กลัว และเขินอายไม่กล้าแสดงออก หรือความคิดเห็น ดังนั้นผู้สอนต้องมี Growth mindset ที่ดีเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี Growth mindset ที่ดี จึงจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง แสดงความแตกต่างระหว่าง Fix mindset กับ Growth mindset

เหตุการณ์	Fix mindset	Growth mindset
เจอความท้าทาย	พยายามหลีกเลี่ยงเพราะกลัวล้มเหลว มีความคิดว่าคนที่เก่งจะต้องไม่ล้มเหลว	ไม่เป็นไร อันนี้เรายังไม่รู้ แต่พร้อมที่จะเรียนรู้เพิ่ม
อุปสรรค	ล้มเลิกง่าย	เป็นเรื่องธรรมดาและสู้ต่อไป
ความพยายาม	ความพยายามที่ทุ่มเทไปคงไม่ช่วยเปลี่ยนอะไร	เชื่อว่าความพยายามจะเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความสำเร็จ
เจอคำวิจารณ์	ไม่ชอบ/ไม่สนใจฟีดแบคที่เป็นคำติ	ยอมรับคำติ นำมาวิเคราะห์และพัฒนาปรับปรุงตัวเอง
เห็นคนอื่นสำเร็จ	รู้สึกไม่ดี/รู้สึกถูกคุกคามเมื่อเห็นความสำเร็จของผู้อื่น	มีเรื่องอะไรที่เราสามารถเรียนรู้ได้จากคนที่ประสบความสำเร็จเหล่านั้นได้บ้าง

Iceberg Theory หรือ ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่เปรียบเทียบกับองค์ประกอบของภูเขากับสมรรถนะ Iceberg Theory จะมีสมรรถนะ 2 ส่วน

- 1) ส่วนที่มองเห็น (ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ) เป็นส่วนที่มองเห็นและพัฒนาได้ง่าย ได้แก่ ทักษะ (Skill) และความรู้ (Knowledge)
- 2) ส่วนที่มองไม่เห็น (ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ) เป็นส่วนที่มองไม่เห็น เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ยาก และส่งผลต่อพฤติกรรม ได้แก่ บทบาททางสังคม (Social Role) คือ สิ่งที่คุณต้องการสื่อให้บุคคลอื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทอย่างไรต่อสังคม) ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง (ภาพพจน์ที่บุคคลมองตัวเองว่าเป็นอย่างไร) อุปนิสัย (Trait คือ ลักษณะ

นิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมถาวร) แรงจูงใจ (Motive คือ พลังขับเคลื่อนที่เกิดจากภายในจิตใจของบุคคล ที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน)

ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถดัดศักยภาพ หรือ สมรรถนะของบุคคลออกมาได้ โดยใช้ Interpersonal skill ในรูปแบบ Growth mindset เพื่อพัฒนาและช่วยให้ผู้เรียนสามารถดึงเอาความรู้ความสามารถตลอดจนพฤติกรรมออกมา เพื่อที่จะได้บัณฑิตตามอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ คือ

1. มีความรู้ คือ สิ่งที่คุณสอนต้องการให้ “รู้”
2. มีทักษะ คือ สิ่งที่คุณสอนต้องการให้ “ทำ”
3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ สิ่งที่คุณสอนต้องการให้ “เป็น” เป็นสิ่งที่อยู่ลึกกลงไปในจิตใจ ซึ่งยากกว่าการสร้างความรู้และทักษะ

ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของคุณสอน หรืออาจารย์ จึงมีความสำคัญมากในการสร้างคน หรือผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์อันพึงประสงค์ งานสอนจึงเป็นทั้งวิทยาศาสตร์ ศิลปะ และงานประดิษฐ์ ที่สำคัญในการสร้างคนเพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง

2. ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่

สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปรับใช้ในการเรียนการสอนทั้งรูปแบบการสอนที่เป็น Digital Tools หรือ Digital Application มาใช้ เหนือสิ่งอื่นใดในการสอนต้องมี Interpersonal skill ในรูปแบบ Growth mindset เพื่อพัฒนาและช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสอบถามอารมณ์ หรือให้พื้นที่สำหรับผู้เรียนในการระบายความรู้สึกภายในออกมา จะช่วยให้คุณสอนสามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำได้

3. ประโยชน์ต่อหน่วยงาน (ระดับงาน/หลักสูตร/คณะ)

สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผู้เรียนที่มีลักษณะอันพึงประสงค์ตาม PLOs ของหลักสูตรฯ และคณะ ได้

พร้อมนี้ได้แนบ รายงานสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์และใบประกาศนียบัตร จากการเข้าประชุม/อบรมฯ มาพร้อมนี้แล้ว จำนวน 6 แผ่น/ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางชัยพร นิธิกาญจน์พานิช)

อาจารย์พนักงานมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ผู้อำนวยการสำนักงาน/
หัวหน้างาน) บุคลากรดังกล่าวไปนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ดังนี้(โปรดระบุรายละเอียด)

.....

.....

.....

(.....)

...../...../.....

ภาพกิจกรรมการเข้าร่วมอบรมโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนแบบ Active Learning
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะอาจารย์ตามกรอบมาตรฐาน Thailand PSF
ระหว่างวันที่ 8- 9 สิงหาคม 2567 ณ Wintree City Resort Chiang

